

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Природничий факультету
Кафедра туризму

СИЛАБУС

Обов'язкової /вибіркової навчальної дисципліни Статистика в туризмі ВВ2.2.10

(назва дисципліни, шифр за навчальним планом)

освітньої програми «Туризм»

(назва)

галузі знань 24 Сфера обслуговування

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 242 Туризм

(код і назва спеціальності)

освітнього рівня бакалавр

(бакалавр/магістр)

3, V семестр

(рік вивчення дисципліни за навчальним планом, семестр)

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни	Методи навчання і форми контролю	
Кількість кредитів -4	Методи навчання: словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, самостійна робота, логічні (аналіз та синтез, індукція та дедукція, моделювання), інтерактивні, наукові (пошук та аналіз інформаційних джерел, формулювання висновків), статистичного спостереження	
Загальна кількість годин -120		
<i>Денна</i>		<i>Заочна</i>
Лекції:		
34		12
Семінарські (практичні) заняття:		
Лабораторні заняття:		
17		4
Самостійна робота:		
69		100
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
51/69	16/100	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне:3 - самостійна робота4	Форма підсумкового контролю: залік	
Мова навчання - українська		

Предмет вивчення навчальної дисципліни є кількісна характеристика явищ та процесів у сфері туризму в умовах конкретного місця та часу в нерозривному зв'язку з закономірностями їх функціонування та розвитку

Міждисциплінарні зв'язки «Статистика», «Туризмознавство», «Міжнародний туризм», «Економіка підприємства», «Менеджмент»

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» є засвоєння теоретичних основ статистичного спостереження для організації практичної діяльності на підприємствах туристичного господарства; набуття практичних навичок у використанні статистичних методів, моделей та показників в аналізі економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних процесів, що впливають на ефективність туристичного бізнесу

Завданням навчальної дисципліни є набуття практичних статистичних знань, умінь та навичок для використання в роботі туристичних підприємств.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p>знати: основи економічної і соціальної статистики; діяльності обліково-контрольної та адміністративно-господарської роботи; використання стандартних методик на основі даних статистичної звітності, бухгалтерського обліку;</p> <p>вміти: працювати з основними джерелами статистичної інформації і довідковою літературою; оцінювати результати господарської діяльності підприємств, організацій та установ за допомогою статистичних показників і статистичних методів, системно аналізувати діяльність підприємств, організацій та установ за допомогою статистичних показників;</p>	<p><i>Інтегральна компетентність</i></p> <p>Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують туризмознавство, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях</p>
2.	<p>знати: основні етапи статистичного спостереження, поняття середніх та відносних величин, їх властивості та економічний зміст</p> <p>вміти: обчислювати середні значення та відносні показники статистичної ознаки та інтерпретувати їх економічний зміст</p>	<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
3.	<p>знати: поняття про вибіркового метод, оцінювання похибок, точкові та інтервальні оцінки; застосування індексів та динамічних рядів в економічних дослідженнях</p> <p>вміти: оцінювати нерівномірність розподілу статистичної ознаки; проектувати вибірково-статистичні спостереження; визначати тенденцію ряду динаміки, обчислювати різні види індексів</p>	<p><i>Фахові компетентності спеціальності</i></p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність здійснювати моніторинг та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться

4 кредитів ЄКТС 120 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин денна форма навчання					Кількість годин заочна(вечірня) форма навчання				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
	Модуль 1 Статистичне спостереження	27	18		9	36	8	6		2	52
1.	Тема 1 Туризм як об'єкт статистичного вивчення.	6	4		2	8	2	2			12
2.	Тема 2. Методологічні основи статистики.	12	8		4	10	2	2			12
3.	Тема 3. Особливості статистичного дослідження в туризмі.	6	4		2	8	2	1		1	14
4.	Тема 4. Індексні моделі в статистиці колективних засобів розміщення	3	2		1	10	2	1		1	14
	Модуль 2 Система статистичних показників	24	16		8	33	8	6		2	48
5.	Тема 5. Статистика туристських потоків.	6	4		2	10	3	2		1	12
6.	Тема 6. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності туристопотоків.	6	4		2	8	2	2			14
7.	Тема 7. Статистика засобів з розміщення туристів.	6	4		2	8	2	2			12
8.	Тема 8. Статистика туристських витрат і туристського споживання.	6	4		2	7	1			1	10
Разом:		51	34		17	69	16	12		4	100

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

Модуль 1 Статистичне спостереження

Тема 1.1. Туризм як об'єкт статистичного вивчення.

Предмет, метод і завдання статистики туризму. Історія розвитку статистики туризму. Базові поняття й категорії статистики туризму з точки зору попиту . Класифікації продуктів і видів діяльності в туризмі. Напрями статистичних досліджень у туризмі. Державні статистичні спостереження в туризмі.

Тема 2.1. Методологічні основи статистики.

Основні категорії та класифікації у статистиці колективних засобів розміщення (КЗР). Узагальнюючі характеристики діяльності колективних засобів розміщення. Показники доходів і витрат КЗР та їх статистичний аналіз . Аналіз розподілів у статистиці колективних засобів розміщення.

Тема 3.1. Особливості статистичного дослідження в туризмі.

Статистичне спостереження в туризмі. Групування та класифікації статистики туризму. Вибірковий метод спостереження. Система статистичних показників. Методи аналізу взаємозв'язків факторів туристичної діяльності. Питання узагальнення статистичних даних.

Тема 4.1. Індексні моделі в статистиці колективних засобів розміщування.

Функції індексів у статистичному дослідженні колективних засобів розміщування. Система взаємозв'язаних індивідуальних індексів у статистиці КЗР. Зведені індекси та їх системи в статистиці КЗР. Аналіз динаміки та впливу факторів середньої ціни за один людино-день (ліжко-день). Багатофакторні мультиплікаційні моделі в статистиці КЗР та їх аналіз.

Модуль 2 Система статистичних показників

Тема 5.2. Статистика туристських потоків.

Завдання статистики туристських потоків. Показники туристопотоків за даними Державної прикордонної служби України. Показники туристопотоків за даними звітів колективних засобів розміщування. Показники туристопотоків за даними суб'єктів туристичної діяльності. Характеристики попиту на послуги суб'єктів туристичної діяльності та їх аналіз. Аналіз динаміки та впливу факторів середньої тривалості туру.

Тема 6.2. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності туристопотоків.

Основні та середні характеристики динаміки туристських потоків. Аналіз тенденцій розвитку туристопотоків. Комплексна оцінка сезонності туристопотоків.

Тема 7.2. Статистика засобів з розміщення туристів.

Сучасні класифікації засобів з розміщення туристів. Основні показники діяльності колективних засобів з розміщення туристів. Аналіз динаміки та впливу факторів показників підприємств готельного господарства.

Тема 8.2. Статистика туристських витрат і туристського споживання.

Проблеми визначення місця туризму в економіці країни. Визначення туристських витрат та туристського споживання. Державні вибіркові опитування відвідувачів щодо визначення обсягу туристських витрат. Методологічні основи проведення вибіркових спостережень у туризмі. Факторний аналіз витрат відвідувачів

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форми виконання/звітності
	Модуль 1. Організація статистики в Україні. Тема1. Основні етапи статистичного дослідження, прийоми та методи статистичного вивчення масових явищ туризмі. Тема2. Завдання статистики в сучасних умовах та її організація в Україні.	Вивчення методів статистики, що відповідають основним стадіям статистичного дослідження. I етап – статистичне спостереження. Науково – обґрунтований збір статистичної інформації за розробленою програмою. II етап – систематизація та групування зібраної інформації. Основний метод – метод групувань. III етап – аналіз інформації.	Усне опитування, тестування, доповіді
	Модуль 2. Статистична звітність у туризмі.	Системно аналізувати	Індивідуальні, творчі

<p>Тема 1. Види звітності та правила подачі документів.</p> <p>Тема 2. Методи групування. Статистичні таблиці.</p> <p>Тема 3. Використання середніх величин в статистичних дослідженнях.</p>	<p>діяльність підприємств, організацій та установ туризму за допомогою статистичних показників;</p>	<p>завдання</p>
---	---	-----------------

VI. Контроль якості знань студентів

6.1 Форми і методи поточного контролю та критерії оцінювання знань студентів (розподіл балів за кожен вид навчальної роботи студентів протягом семестру)

Поточний контроль та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання контрольних модульних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань. Шкала оцінювання: національна та ECTS. Критерії оцінювання.

Оцінювання знань студентів на основі даних поточного контролю знань відбувається:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість практичних робіт тощо	Загальна кількість балів
1	2	3	4	5
1	Виконання практичних робіт	6	8	48
2	Підсумковий тест	5	2	10
3	Реферат	12	1	12
4	Модульна контрольна робота	15	2	30
Результати поточного контролю				100
Залік				100
Підсумкова оцінка				100

6.2 Форми і методи підсумкового контролю та критерії оцінювання знань студентів
Підсумковий контроль, залік у III семестрі.

Рівень	Характеристика відповідей студента	
	на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
Низький	Студент не усвідомлює змісту питання, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна відсутність умінь міркувати.	Обсяг висвітлених питань менше 50%. У студента відсутня уява, необхідна для висвітлення питань.
Задовільний	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, відтворення знань здійснюється на рівні запам'ятовування. Студент поверхово володіє умінь міркувати.	Обсяг висвітлених питань у межах 50-70%. Студент погано володіє засобами відтворення властивостей предметів, явищ, процесів.
Достатній	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Студент демонструє розуміння навчального матеріалу і прагне логічно розмірковувати при відповіді.	Обсяг правильно висвітлених питань більше 75%. Відповідь містить окремі неточності і незначні помилки.

Високий	Студент дає повну і розгорнуту відповідь на питання. Його відповідь характеризується логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.	Обсяг правильно висвітлених питань дорівнює 100%. Кожне висвітлене питання супроводжується ґрунтовним поясненням.
---------	---	---

Сума балів за навчальну діяльність	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	високий: відмінно	зараховано
80-89	B	достатній: добре	
70-79	C	низький: задовільно	
65-69	D		
60-64	E		
35-39	FX	незадовільний (з можливістю повторного складання)	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільний (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Базова

1. Громько Г. Л. Статистика: учебник для студентов университетов, обучающихся по специальности "География". - 2001. - 408 с.
2. Єріна А. М., Пальян З. О. Теорія статистики. Практикум. - К.: Товариство "Знання", КОО, 2007. – 325 с.
3. Соболева Е.А. Статистика туризма: статистическое наблюдение. Уч. Пособие.- М.: Финанси истатистика, 2004. – 160 с.
4. 11. Самойлик К.Д. Статистика : опорний конспект лекцій. Миколаїв, 2004. 73 с. 12. Статистика : підручник / С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єріна та ін.; за наук. ред. С.С. Герасименка. Київ : КНЕУ, 2000. 460 с

Допоміжна

1. Ковтун Н. В., Столяров Г. С. Загальна теорія статистики: Курс лекцій. – К.: Четверта хвиля, 2010. – 144 с.
2. Майоров С., Поляков Л. Маркетинг и статистика // Вестник статистики. - 2003. - №12. - С. 32 -37
3. Мазаракі А.А. Детермінанти розвитку туризму. Туризм ХХІ століття: глобальні виклики та цивілізаційні цінності : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Київ: КНТЕУ, 2019. С.76-78.
4. Методичні вказівки до вивчення курсу “Загальна теорія статистики” . Вінниця : ВДТУ, 2004 -37 с.
5. Рабійчук О. Аналіз статистичних даних – основа ефективного управління в сфері туризму. Досвід Львова. Львів : ЛКП «Центр розвитку туризму», 2017. 24 с.
6. Романова А.А. Соціально-економічні особливості розвитку туристичної індустрії в Чернігівській області. Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал. 2016. № 3. С. 96-102.

VIII. Інформація про викладача (ів)

Викладачі	Лекційні заняття	Практичні (семінарські, лабораторні)
Прізвище, ім'я, по батькові	Буличева Тамара Валентинівна	Буличева Тамара Валентинівна
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	http://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Буличева Т.В.pdf	http://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Буличева Т.В.pdf
Електронна адреса	lilacsky53@gmail.com	lilacsky53@gmail.com
Контактний телефон	0958439024	0958439024

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни (політика навчальної дисципліни)

9.1. *Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занятьтощо);*

Вивчення навчальної дисципліни “Дитячо-юнацький туризм” потребує: відвідування лекцій та лабораторних занять; підготовки до лабораторних занять; виконання всіх завдань згідно з навчальним планом; роботи в інформаційних джерелах; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури, а також картографічного матеріалу, комп'ютерних файлів тощо. Підготовка та участь в аудиторних заняттях передбачає ознайомлення з програмою навчальної дисципліни й питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення конспектів лекцій, а також матеріалів, викладених у підручниках, довідниках, науковій літературі, атласах, виробничих звітах, та електронних матеріалів тощо. Виконання лабораторних та індивідуальних завдань повинно за формою та змістом відповідати вимогам, що висувуються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність, відсутність ознак повторюваності та плагіату. Присутність студентів на аудиторних заняттях обов'язкова; важливою також є їхня участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття потрібно відпрацювати. Це ж стосується студентів, які не виконали необхідні завдання. Слід дотримуватись певних правил поведінки на заняттях (не запізнюватись на заняття; вимикати мобільні телефони). Отже, здобувач вищої освіти повинен дотримуватись навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватись дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу. Студент повинен знати, що викладання запропонованої навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень. Порухеннями академічної доброчесності вважають таке: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.